

SOSIAALINEN LOMATOIMINTA

Rauno Kousa

Bengt ja Ann-Mari Pihlströmin haastattelemana

Rauno Kousa

*Eka-yhtymän johtotehtävät
1985-94*

SAK:n talouspäällikkö 1967-85

*Lomaliiton hallituksen puheen-
johtaja 1969-85*

Rauno Kousa on ollut keskeinen toimija sosiaalisen lomatoiminnan kehittämisessä. Lomaliiton hallituksen puheenjohtajana hän toimi 1969-85 ja hallitusjäsenenä mm. Perhelomissa, Lomamatkoissa, Matkarenaassa ja Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestössä (SAL).

Varsinainen työura oli ammattiyhdistysliikkeessä, jossa hän toimi SAK:n talouspäällikkönä 18 vuotta vuoteen 1985 saakka toimien samanaikaisesti ensin ammattiyhdistyspankki Osuuspankki Yhteistuen toimitusjohtajana ja myöhemmin johtokunnan puheenjohtajana. Sen jälkeen seurasi Eka-yhtymän johtotehtävät vuoteen 1994. Nyt Kousa toimii europarlamentaarikko Reino Paasilinnan (SDP) avustajana Suomessa.

Sosiaalisen lomatoiminnan lähtövuotena voidaan pitää vuotta 1941, jolloin Työväen Matkailuliitto ja Suomen Matkailijayhdistys perustivat Lomankäytön Keskusliiton (LKL). Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Matkailijayhdistyksen toimitusjohtaja Yrjö Soini ja sihteeriksi Kansan Matkatoimiston toimitusjohtaja E.K. Louhikko, joka myöhemmin vuosina 1941-58 toimi Lomaliiton ensimmäisenä toiminnanjohtajana.

Uuden yhdistyksen perustamisen taustana olivat vuonna 1939 voimaan tullut vuosilomalaki ja vuonna 1940 päätökseen saatu lomankäyttökomitean mietintö. LKL:oon liittyivät jo 1941 Suomen Retkeilymajajärjestö, Tampereen Matkailijayhdistys ja Matkatoimisto Kaleva. Jo seuraavana vuonna tulivat mukaan mm. Suomen Työnantajien Keskusliitto ja Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto. 1944 nimi muutettiin Lomaliitoksi, ja vuodesta 1981 Lomaliitto on toiminut lähinnä palkansaajien lomajärjestönä. Oli kuitenkin merkittävää, että työnantajat olivat mukana kehittämässä Lomaliiton toimintaa.

Ensimmäisen toimipaikkansa LKL sai vuonna 1942, jolloin valtio ja Suomen Matkailijayhdistys luovuttivat Punkaharjun valtionhotellin uudelle yhdistykselle.

Sosiaalisen lomatoiminnan vakauttamisena Kousa pitää 1970-lukua, jolloin maatalouslomit-

tajauudistus tuli valtion budjettiin ja vastineeksi työväen puolelle saatiin lomarahaa, 5 milj. silloista markkaa.

Miksi oli niin tärkeätä panostaa sosiaaliseen lomatoimintaan? Kousa vastaa näin:

”Oli suuria ryhmiä kansalaisia, joilla ei ollut varaa lähteä lomalle. Oli suurperheitä, yksinhuoltajia, soteleskiä, muita pientuloisia. Heitä varten luotiin uusi järjestelmä. Se merkitsi näille ryhmille myös henkistä hyvinvointia.

Enkä myöskään hyväksy matkailuelinkeinon syytöstä epäreilusta kilpailusta. Varat, jotka julkisen rahoituksen kautta saatiin, käytettiin lomien hintojen kohtuullistamiseen, järjestelmän ylläpitoon ja laajentamiseen eikä voiton maksimointiin, kuten elinkeinoelämässä tapahtuu. Yhteiskunnan tukea suunnattiin sosiaalilomien lisäksi myös investointeihin, koska uusia lomakohteita tarvittiin. Näin syntyi useita edelleenkin menestyksekkäitä lomakohteita. Esimerkiksi toiminta Levillä aloitti siellä kehityksen, joka tänään on johtanut kokonaisen lomakaupungin syntyyn.

Ristiriita matkailuelinkeinon kanssa olikin aika nopeasti ohimenevä, kun sovittiin, että loma-avustuksia voitiin käyttää myös kaupallisissa matkailukohteissa, mikäli vain hinnat olivat paikallaan ja lomien sisältö tyydyttävä. Toisaalta yhteiskunta ryhtyi tukemaan sosiaalisen lomatoiminnan investointeja lähinnä vain kunnossapidon ja peruskorjausten osalta.

Katson lisäksi, että sosiaalinen lomatoiminta tuki vahvasti kotimaanmatkailua, lomathan vietettiin kotimaassa ja lomilla mukana olleet lapset tottuivat viettämään vapaa-aikaa kotimaan matkailukohteissa. Uusi sukupolvi on jatkanut perinnettä.”

Alussa Lomaliitto oli melkein ainoa toimija sosiaalisen lomatoiminnan kentällä. Mukana liitossa olivat työntekijä- ja työnantajajärjestöt, Kaupunki-liitto, Kunnallislitto jne. Eikö toimintaa olisi voitu kanavoida vain tämän yhden organisaation kautta?

”Kehitys vei kuitenkin toiseen suuntaan. Nyt kaikilla ammatillisilla keskusjärjestöillä ja puolueilla on omat lomajärjestönsä. Lisäksi eläkeläisjärjestöt hoitavat sosiaalista lomatoimintaa. Katson, että se on hyvä - on enemmän toimijoita, enemmän ihmisiä mukana työssä, tavoitetaan suurempi asiakasjoukko. Palvelualalla ei mammuttimainen organisaatio ole hyvä ratkaisu. Toiminnan tukemisessa kuitenkin Raha-automaattiyhdistys on keskeinen tekijä, joka huolehtii varojen jakamisesta järjestöjen kesken.

Näin jälkepäin ajatellen paras ja antoisin hal-

PARASTA LOMALLA

Tutustu Lomaliton kohteisiin, valinnanvaraa on, jokaiselle jotakin. Kotimaan loma on edullinen, aina uusi kokemus...
Lisätietoja kyyppylöistä, hotelleista, lomakeskuksista ja leirintäalueista saat suoraan Myyntipalvelustamme puh. 09-6138 3210.

TILAA ESITE!
Puh. 09-765 877
(Näuhä 24 h.)

ESPOO	Hotelli Seneca Korpiampi 09-613 8411 Hotelli Lepoelämä 09-86 791 Espoo Camping Oltua * 09-843 2585	MAINTIARJU	Mäntymäntti *015-685 101
HANKO	Hanko Camping Siltanen * 019-248 5500	PERTUNMAA	Pöytäniemen Lomakeskus *015-467 840 ja Camping
IMATRA	Hotelli Kyyli 05-48 251 Hotelli Camping Ukanniemi * 05-472 4055	PORYVOO	Porsas Camping Kälviäinen * 019-581 967
KALAJOKI	Hotelli Rantakalle 08-466 642 Aurinkokahvilan Lomakeskus * 08-466 640	PUNKKARAJU	Punkkarajan Lomakeskus 015-739 611 ja Camping Punkkarajan Vuohimäki 015-739 611
KEURUU	Hotelli Kaunusokki 014-75 100	SAVOLINNA	Kyyli Hotelli Casino 015-73 950 Hotelli Pietari Kytönen 015-739 5500 Kasvohölli Vuosiloma 015-739 5400 Kasvohölli Matkakas 015-533 283 Savonlinna Camping Vuohimäki 015-532 353 tuhon 015-73 950
KITTLÄ	Hotelli Leivaharju Kyyli ja Lomakeskus 016-646 301 Hotelli Kitiä 016-643 201	SULKANA	Sulkana Lomakeskus * 015-471 761 Sulkana Camping Viikaharju * 015-471 223
KUUSVAI	Kuusvaian Lomakeskus ja Camping * 02-876 230	TAIPALSAARI	Saa-Saana Lomakeskus ja Camping * 05-414 5081
LUUMÄKI	Sovon Lomakeskus ja Camping * 05-425 510	TAMPERE	Tampere Camping Härmä 03-265 1355 Kasvohölli Härmä 03-265 1355

* talvisin puh. 09-6138 3210

Lomaliitto
Toinen Linja 17, 00530 HELSINKI

Lomaliiton kokosivunilmoitus SML:n lomaoppaassa vuodelle 1998.

linnollinen työrupeamani oli Lomaliitossa. Ammatihdistysliikkeestä sosiaaliseen lomatoimintaan johti luonteva sidos. Koin työni matkailun parissa mielekkääksi ja merkitykselliseksi. Sain olla mukana ja osallisena vahvassa kehitystyössä. Siitä on minulla parhaat muistot.”